

ULUSLARARASI BAKOLARYA PROGRAMI

TÜRKÇE A UZUN TEZİ

Kinyas ve Kayra Romanında Varoluş Sorunsalı

Kelime Sayısı:3800

Araştırma Sorusu:Hakan Günday'ın Kinyas ve Kayra romanında yeraltı edebiyatı unsurları, karakterlerin varoluşsal çatışmalarına yansımaları nasıl ele alınmıştır?

İÇİNDEKİLER

1.Giriş.....	3
2.Kinyas Kayra ve Hayat.....	5
2.1Kayra’nın yolu.....	8
2.2Kinyas’ın yolu.....	10
3.Sonuç.....	13

1. Giriş

Yeraltı edebiyatı, bireyin toplumla çatışmasını ve hayatın karanlık yönlerini cesurca ele alan bir tür olarak, edebiyat dünyasında kendine özgü bir alan açmıştır. Bu akım, bireyin içsel kaosunu, ahlaki normlara başkaldırısını ve modern hayatın sunduğu anlam boşluğunu derinlemesine inceleyerek, geleneksel edebiyatın sınırlarını zorlar. Kökeni, 19. yüzyılda Fyodor Dostoyevski'nin Yeraltından Notlar eserine dayanır; bu eser, yeraltı edebiyatının temelini atan ilk sistematik örnek olarak kabul edilir. Dostoyevski, bireyin kendi zihinsel çelişkileriyle mücadelesini ve toplumsal düzenin dayattığı kurallara duyduğu öfkeyi çarpıcı bir şekilde işleyerek, bu türün karakteristik özelliklerini –anti-kahramanlar, normların reddi ve karanlık temalar– ortaya koymuştur. 20. yüzyılda ise yeraltı edebiyatı, Charles Bukowski ve Chuck Palahniuk gibi yazarlarla modern bir forma evrilmiştir. Bukowski'nin alkol, yoksulluk ve yalnızlıkla şekillenen dünyası ya da Palahniuk'un tüketim toplumuna yönelik sert eleştirileri, bu akımın bireysel yabancılaşmayı ve modern hayatın boşluğunu yansıtmadaki gücünü göstermiştir. Yeraltı edebiyatı, sert ve gerçekçi üslubuyla tanınır; bu üslup, bireyin varoluşsal çatışmalarını anlamada güçlü bir araç sunarken, aynı zamanda okuyucuyu rahatsız eden ve düşündüren bir deneyim yaratır. Türün evrensel özellikleri –toplumsal düzenin dışına itilmiş anti-kahramanlar, tabuların yıkılması ve kaotik bir anlatım– yazarların, bireyin iç dünyasındaki karmaşayı ve dış dünyayla uyumsuzluğunu keşfetmesine olanak tanır.

Türk edebiyatında ise Hakan Günday, 2000 yılında yayımlanan ilk romanı Kinyas ve Kayra ile yeraltı edebiyatına çarpıcı bir katkıda bulunmuştur. Henüz 24 yaşında yazdığı bu eser, suç, şiddet ve nihilizmle örülü dünyasıyla, Türkçede bu türün en dikkat çekici örneklerinden biri olarak öne çıkar. Roman, kendi yollarını çizen iki başkahraman, Kinyas ve Kayra'nın Afrika'dan Amerika'ya, oradan Türkiye'ye uzanan kaotik yolculuğunu anlatır. Bu yolculuk, yalnızca fiziksel bir macera değil, aynı zamanda modern hayatın dayattığı düzeni hiçe sayan bir isyanı ve derin bir varoluşsal sorgulamayı temsil eder. Günday'ın keskin dili ve normları yıkan anlatımı, yeraltı edebiyatının özünü taşır:

Toplumun dışında kalan bireyler ve onların içsel mücadeleleri. Roman, anti-kahramanların suçla dolu yaşamlarını ve bu yaşamların ardındaki nihilist duruşu sert bir gerçekçilikle işlerken, Türk edebiyatında daha önce az görülen bir üslup ve tema zenginliği sunar. Kinyas ve Kayra, yalnızca bir hikâye değil, modern insanın anlam arayışındaki çaresizliğini ve bu arayışın sıkça boşluğa dönüşmesini yansıtan bir aynadır. Günday, bu eserinde, yeraltı edebiyatının evrensel unsurlarını Türkçeye özgü bir bağlamda yeniden yorumlayarak, karakterlerin kaotik dünyasını ve varoluşsal krizlerini okuyucuya çarpıcı bir şekilde aktarır.

Bu bağlamda, “Hakan Günday’ın Kinyas ve Kayra romanında yeraltı edebiyatı unsurları, karakterlerin varoluşsal çatışmalarını nasıl yansıtır?” sorusu, eserin edebi derinliğini ve karakterlerin psikolojik karmaşasını anlamak için bir rehber sunar. Bu çalışma, yeraltı edebiyatının temel özelliklerini –normların reddi, karanlık temalar ve anti-kahramanlar– Kinyas ve Kayra özelinde inceleyerek, bu unsurların karakterlerin hayatla ilişkilerinde ve bireysel yollarında nasıl bir rol oynadığını araştırmayı amaçlar. Romanın, modern insanın nihilizmle şekillenen varoluşsal krizini yansıttığı düşüncesi, bu analizde temel bir çıkış noktasıdır. Günday’ın özgün üslubu, keskin diyalogları ve kaotik yapısı, yeraltı edebiyatının evrensel özelliklerini Türkçeye taşıırken, Kinyas ve Kayra’nın iç dünyalarındaki çatışmaları daha da belirgin hale getirir. Bu tez, eserin dilini, temalarını ve karakterlerini detaylı bir şekilde analiz ederek, yeraltı edebiyatının onların hayatla bağlarını nasıl şekillendirdiğini ve bu şekillenmenin varoluşsal boyutlarını nasıl ortaya koyduğunu keşfetmeyi hedefler. Böylece, Kinyas ve Kayra’nın Türk edebiyatındaki yeri ve yeraltı edebiyatına katkısı değerlendirilecektir.

Makale, bu soruyu yanıtlamak için üç temel gelişme bölümünden oluşacaktır. İlk bölüm, “Kinyas, Kayra ve Hayat”, iki karakterin hayatla ortak ilişkisini ve bu ilişkinin yeraltı edebiyatı unsurlarıyla nasıl şekillendiğini inceleyecektir. Bu kısımda, normların reddi, kaotik yaşam tarzları ve dostluklarının çatışmalı doğası, romanın erken sahnelerinden alıntılarla ele alınacak; örneğin,

Abidjan'daki suç dolu günler ve suskunlukla dolu anlar, onların varoluşsal boşluklarını nasıl yansıttığını gösterecek. İkinci bölüm, “Kayra'nın Yolu”, yolların ayrılışından sonra Kayra'nın bireysel yolculuğuna odaklanacak; ani bir şokla başlayan bu yol, onun pasif nihilizmini ve hikâyesinin yalnız bir sona evrilmesini analiz edecek. Kayra'nın zihinsel çöküşü ve son gecesindeki yazma eylemi gibi unsurlar, yeraltı edebiyatının izole anti-kahraman temasını nasıl taşıdığını ortaya koyacak. Üçüncü bölüm, “Kinyas'ın Yolu”, ise Kinyas'ın ayrılış sonrası serüvenini ve Tolga olarak yeniden doğuşunu inceleyecek; onun aktif nihilizmi, suçla dolu geçmişi ve varoluşsal dönüşümü, yeraltı edebiyatının yıkıcı enerjisiyle bağdaştırılacak. Her bölüm, alıntılarla desteklenerek, yeraltı edebiyatının bu iki karakterin hayatla ilişkilerindeki ve bireysel yollarındaki varoluşsal çatışmaları nasıl yansıttığını ayrı ayrı ele alacak. Sonuç olarak, bu üçlü yapı, romanın hem bütünsel hem de bireysel boyutlarını analiz ederek, Günday'ın yeraltı edebiyatına katkısını ve Türk edebiyatındaki özgün yerini kapsamlı bir şekilde değerlendirecektir.

2. Kinyas, Kayra ve Hayat

Hakan Günday'ın Kinyas ve Kayra romanında, Kinyas ve Kayra'nın hayatla kurduğu ilişki, yeraltı edebiyatının temel özelliklerini –toplumsal normların reddi, kaotik bir varoluş ve anti-kahramanların nihilist duruşu– çarpıcı bir şekilde yansıtır. Bu iki karakter, modern hayatın sunduğu düzeni ve anlamı hiçe sayarak, uyuşturucu ticareti, şiddet ve amaçsız yolculuklarla dolu bir dünya inşa eder. Afrika'dan Amerika'ya, oradan Türkiye'ye uzanan bu serüven, yalnızca fiziksel bir hareket değil, hayatın anlamsızlığına ve bireysel özgürlüğün sınırlarına yönelik derin bir isyandır. Günday, bu kaotik hayatı sert ve çiğ bir üslupla aktararak, yeraltı edebiyatının Türkçedeki en özgün örneklerinden birini sunar. Kinyas ve Kayra'nın hayatla ilişkisi, yalnızca bireysel reddiyelerle değil, dostluklarının çatışmalı ve karmaşık doğasıyla da şekillenir. “Ne Kinyas, ne de ben bu aptal oyunu devam ettirmek istiyoruz. Ama yaşadığımıza dair bir kanıt yaratmak adına girilmiş bu yazılar gittiği yere kadar gidecek” (Günday,489) ifadesi, hayatlarının hem bir tükeniş hem de bu tükenişi belgelemeye yönelik nihilist bir çaba olduğunu özetler. Bu bölüm, ikilinin hayatla ortak kopuşlarını, yeraltı edebiyatı unsurlarının bu ilişkiyi nasıl şekillendirdiğini ve dostlukları üzerinden ortaya çıkan varoluşsal çatışmaları analiz edecektir.

Kinyas ve Kayra'nın hayatla ilişkisi, toplumsal normlara karşı köklü bir reddiyeyle başlar. Yeraltı edebiyatı, anti-kahramanların geleneksel düzenle uyumsuzluğunu sıkça işler; Kinyas ve Kayra da bu geleneğin güçlü temsilcileridir. Kinyas, "Benim adım Kinyas. Gün ağrıyor. Başım ağrıyor. İsmimi kendime ben verdim. Bitmeyen bir öfke ve bitmeyen bir mutsuzluğun ifadesi" (Günday,27) diyerek, kimliğini toplumun dayattığı rollerden bağımsız bir şekilde inşa ettiğini ve bu insanın öfke ile mutsuzluk üzerine kurulu olduğunu belirtir. Bu öfke, modern hayatın sahte anlamlarına ve insanların bu sahteliği kabullenişine bir başkaldırıdır. "Ateşle oynarım. Yeterince benzin ve karşımda oturan adamın ceketinin iç cebindeki çakmakla dünyayı yakabilirim" (Günday,27) ifadesi, bu reddiyenin yıkıcı potansiyelini gözler önüne serer. Kayra ise bu kopuşu daha içe dönük bir nihilizmle yaşar; "Bir kıza âşık olmuştum. Onu görmek için altı saat yol almam gerekiyordu. Bir sabah, treni kaçırdım. Âşık olmaktan vazgeçtim" (Günday,27) sözleriyle, hayatın sunduğu bağlanma fırsatlarını reddettiğini ve bu reddedişin onu varoluşsal bir yalnızlığa sürüklediğini ifade eder. İkisinin normları reddedişi, "İki zenciye üç gram kokain karşılığında bileklerini kestirttim" (Günday,27) gibi pervasız eylemlerde ve Abidjan'daki uyuşturucu ticaretiyle dolu yaşamlarında somutlaşır. Bu yaşam tarzı, yeraltı edebiyatının anti-kahramanlarının toplumla uyumsuzluğunu yansıtır ve hayatla bağlarının kopukluğunu varoluşsal bir düzleme taşır.

Bu reddiye, Kinyas ve Kayra'nın hayatlarını kaotik bir düzene oturtur; bu kaos, yeraltı edebiyatının anlatısal ve tematik yapısıyla uyum içindedir. Roman, doğrusal bir hikâyeden ziyade, şehirler arasında savrulan, suçla şekillenen bir yaşamı parça parça sunar. "Evden çıktığımızda güneş çoktan doğmuştu. Rutubet bizi kucakladığında ikimiz de uzun zamandır denize girmediğimizi düşündük" (Günday, 489) ile başlayan Abidjan sahnesi, bu kaotik hayatın bir kesitini sergiler: Cabriolet Impala ile sahil yoluna çıkışları, pazara meyve taşıyan kadınlar ve "nöbetçi-masajcı-fahişe kızlara kollarındaki boktan plastik saatleri veren turistler" (Günday,489) gibi detaylar, hayatlarının düzensizliğini ve geçiciliğini vurgular. Günday'ın çığ üslubu, bu kaosu çarpıcı bir şekilde aktarır: "Beyaz medeniyetin fantezisi, Üçüncü Dünya çocuk fahişesi!" (Günday,489) ifadesi, yeraltı edebiyatının tabulara meydan okuyan dilini ve karanlık temalarını sergiler. Kinyas'ın "Vücudumdaki dikiş sayısını artık bilmiyorum" (Günday,27) alıntısı, bu kaotik hayatın fiziksel ve zihinsel izlerini derinleştirir.

Yaralar, hayatla savaşlarının bir kanıtıdır ve bu savaş, onları anlam arayışından uzaklaştırarak nihilist bir boşluğa iter. Yeraltı edebiyatının kaotik yapısı, burada karakterlerin varoluşsal çatışmalarını –hayatın anlamsızlığıyla yüzleşmelerini ve bu yüzleşmenin getirdiği tükenmişliği– açıkça ortaya koyar.

Kinyas ve Kayra’nın hayatla ilişkisinde dostlukları, bu kaos ve reddiyenin hem bir sonucu hem de aynasıdır. Yeraltı edebiyatında bireysel yalnızlık sıkça işlense de, Kinyas ve Kayra bu yalnızlığı dostluk üzerinden ele alır; ancak bu dostluk, uyumdan çok çelişki ve gerilimle doludur. “Rose uyanmış, günün ilk flagını içiyordu verandasında... Kinyas’ı görünce Clément hemen yanına koştu” (Günday,489) sahnesi, dışarıya karşı sergiledikleri samimiyeti gösterirken, bu samimiyetin yalnız kaldıklarında yerini suskunluğa bıraktığını ima eder. “Başkalarıyla kahkahalar atarken, birbirimize bakıp sustuk” (Günday,49) gibi bir an, dostluklarının yüzeydeki sıcaklıkla zıtlaşan derin bir mesafeyi barındırdığını ortaya koyar. Bu suskunluk, hayatla kopuşlarının bir yansımasıdır; çünkü birbirlerine söyleyemedikleri, modern hayatın anlamsızlığına duydukları ortak öfkeyi ve yalnızlığı taşır. Günday, bu detayı yeraltı edebiyatının ilişkilerdeki kaotik doğasını vurgulamak için kullanır. Dostlukları, hayatla mücadelelerinde bir sığınak olmak yerine, birbirlerinin boşluğunu hatırlatan bir ayna işlevi görür ve varoluşsal çatışmalarını yoğunlaştırır.

Dostluklarındaki bu gerilim, romandaki daha spesifik temalarla da derinleşir. Kinyas’ın “Kendinden vazgeçmenin ne olduğunu asıl ben bilirim” (Günday, 27) ifadesi, onun hayatla ilişkisindeki pervasız terk edişi ve bağlanma korkusunu yansıtırken, Kayra’nın “Tanrı’dan vazgeçtim. Ölmekten vazgeçtim. Çünkü ölürsem ve eğer yukarıda beni ödül ve ceza sisteminin bekçileri bekliyorsa çok büyük kavgalar etmem gerekecekti” (Günday,27) sözleri, onun bu reddiyei daha pasif ve nihilist bir kabullenişle yaşadığını gösterir. Abidjan sahnesinde, “Oturduğumuz yerden uyanan okyanusun beyaz köpük kusan dalgalarını görebiliyorduk. Burası alkol, uyuşturucu, reggae ve seksin harmanladığı kötü adamların cennetiydi” (Günday, 489) ifadesi, dostluklarının kaotik bir zeminde şekillendiğini ve bu zeminin onları hem bir arada tuttuğunu hem de ayrıştırdığını vurgular. Kinyas’ın “Şiir yazdım. Tam üç tane. Birini rendeleyip makarna sosuma kattım. Diğerini yakıp küllerini kum saatine koydum” (Günday,27) gibi absürt eylemleri, hayatla ilişkisindeki anlamsızlığı ve yaratıcılığın bile nihilist bir sona dönüştüğünü gösterirken, Kayra’nın bu tür anlara sessiz kalması, dostluklarının çelişkili doğasını pekiştirir. Bu çelişkiler, yeraltı edebiyatının anti-kahramanlarının

ilişkilerdeki güvenilmezliğini yansıtır ve dostluklarının varoluşsal bir hesaplaşma alanına dönüştüğünü ortaya koyar.

Sonuç olarak, Kinyas ve Kayra'nın hayatla ilişkisi, yeraltı edebiyatının normları reddeden, kaotik ve anti-kahraman odaklı yapısıyla şekillenir. "Bitmeyen bir öfke ve bitmeyen bir mutsuzluğun ifadesi" ve "Kendimi ölümsüz olarak görüyorum" gibi ifadeler, hayatın anlamsızlığına karşı duydukları çaresizliği ve isyanı yansıtır. Günday'ın sert üslubu ve kaotik anlatımı, bu hayatı güçlendirirken, yeraltı edebiyatının karakterlerin içsel mücadelelerini dışa vurmadaki gücünü sergiler. Dostlukları ise bu reddiye ve kaosun bir aynasıdır; "Ne Kinyas, ne de ben bu aptal oyunu devam ettirmek istiyoruz" ve "Başkalarıyla kahkahalar atarken, birbirimize bakıp sustuk" gibi alıntılar, aralarındaki bağın hem bir dayanışma hem de bir çatışma alanı olduğunu gösterir. Kinyas'ın pervasızlığı ve Kayra'nın nihilist kabullenışı, hayatla bağlarının kopukluğunu ve bu kopukluğun varoluşsal bir boşluk yarattığını ortaya koyar. Böylece, "Kinyas, Kayra ve Hayat", yeraltı edebiyatı unsurlarının ikilinin hayatla ilişkisini ve dostlukları üzerinden şekillenen varoluşsal çatışmalarını nasıl yansıttığını gözler önüne serer.

2.1 Kayra'nın Yolu

Eserdeki "Kinyas, Kayra ve Hayat" bölümü, Kayra ile bir diğer karakterin hayatla ortak kopuşu ve dostluklarının kaotik doğası, yeraltı edebiyatı unsurlarının varoluşsal çatışmalarını nasıl şekillendirdiğini ortaya koymuştu. Ancak, bu ayrılık, bir diğer karakterin (Kinyas) Kayra'yı sevmediğini birdenbire düşünmeye başlamasıyla başlar. "Ve o an düşündüm. Yanımda oturan adamın aslında ne kadar garip ve itici bir yüz ifadesinin olduğunu" (Günday,245) ifadesi, bir diğer karakterin Kayra'ya yönelik öfke ve tiksintisinin aniden ortaya çıktığını gösterir. "Bazen ondan tam anlamıyla nefret ediyordum. Dengesiz düşünceleri, bütün dünyayı tanıdığını sanması, sürekli olarak en büyük acıları çektiğini iddia etmesi... Hepsi de ilkokul müsamerelelerindeki yapmacık rollerden fırlamış gibiydi" (Günday,245) eleştirisi, bu düşüncenin Kayra'nın pasif nihilizmini bir zayıflık olarak algılamasından kaynaklandığını ve sevgi yerine yorgunluk geliştirdiğini yansıtır. "Hiçbir zaman sahip olmadığı bir duyarsızlık" (Günday,245) ve "Beni çok üzmeye başlamıştı çünkü. Zihni, ölmek bir

tarafa, bir balık kadar hareketli ve canlıydı” (Günday,245)ifadeleri, Kayra’nın normlara meydan okuyan duruşuna duyulan rahatsızlığı pekiştirir. Bu ani farkındalık, “Gidiyorum” (Günday,245) notuyla doruğa ulaşır; bir diğer karakter, Kayra’yı otel odasında bırakarak fiziksel ve duygusal bir kopuş yaratır. “İçeriden gelen su sesinden yararlanarak yatağın üzerindeki ceketinin iç cebinden bütün parayı aldım” (Günday,245) eylemi, bu kopuşun bilinçli ve kesin olduğunu vurgular. Yeraltı edebiyatının anti-kahraman ilişkilerindeki kaotik ve güvenilmez doğası, Kayra’nın bu terk edilişi kabullenmesini ve yalnızlığına gömülmesini kaçınılmaz kılar.

Hakan Günday’ın Kinyas ve Kayra romanında, yeraltı edebiyatı unsurları, Kayra’nın varoluşsal çatışmalarını yalnızlık ve vazgeçiş temalarıyla yansıtır. Kayra’nın zihinsel ölümünü tamamlama süreci, Kinyas’ın gidişiyle başlar; Hilton’da komiden gelen zarf, “Gidiyorum” notuyla Kayra’yı şoka sokar. “Oturdum yatağa, midemde küçük bir bulanıklıkla. Asitler dalgalanmıştı. Küfretmeye gücüm yok. Öylece oturup karşımdaki boş duvara bakıyordum” (Sayfa 489 sonrası) alıntısı, bu ayrılığın Kayra’yı fiziksel ve zihinsel olarak nasıl etkilediğini gösterir. “Kinyas bir daha asla geri dönmeyecekti. ‘Gidiyorum ’derken ö’lüyorum, gelmeyeceğim ’demek istiyordu” (Günday, 489) ifadesi, kaybın kesinliğini fark ettiğini belirtir. “Sonsuz yalnızlığım eşsiz bir heykeldi artık. Hatasız bir anıt. Mermer bir başyapıt. Dünyanın sekizinci harikası!” (Günday,490) sözleri, Günday’ın sert dilinin Kayra’nın yalnızlık ve varoluşsal boşluk çatışmasını nasıl vurguladığını ortaya koyar. Yeraltı edebiyatının kaotik anlatımı, bu şokta Kayra’yı kendi yoluna iter ve sonuna hazırlar.

Günday’ın yeraltı edebiyatı unsurları, Kayra’nın hikâyesinin sonunu yalnızlık ve varoluşsal tükenmişlik üzerinden yansıtır. Anita ile geçirdiği son gecede, “Verandaya çıktık. Kulağıma eğilip herkesi yolladığımı, bütün gece evde sadece ikimizin olacağını söyledi. Teşekkür etmek istedim. Harfleri sıralayamadım. Her harfi bulmak için A’dan itibaren saymam gerekiyordu, aradığımı görüp tanıyabilmem için” (Günday, 495) alıntısı, dış dünyadan kopuşunu ve zihinsel yitimini ifade eder; Günday’ın sert dili, bu yitimi çarpıcı bir şekilde aktarır. “Elimde tutup kaldırdı. Bana katıla katıla güleceğini sanırken, bir gözyaşı gördüm kumsala ve okyanusa dağılmış saçlarımın peşinden giden. Önüme kâğıt ve kalem koyup eve girdi” (Günday, 497) ifadesi, yazma eyleminin son bir çaba olduğunu gösterir; Günday’ın kaotik anlatımı, bu çabayı anlamsız bir sona bağlar. “Geniş salonu kol kola yürüdük. Bu sefer ben girdim Anita’nın koluna. Ağır ağır çıktık basamakları” (Sayfa

495 sonrası) ve “Kimseye sarılmadığımız kadar sarıldık birbirimize... Son insanlığım da, sırtımdaki elleriyle gitti. Daha fazla bakmadım yaşlı gözlerine. Hissetmiyordum çünkü acısını” (Günday, 498) alıntıları, insan ilişkilerinden vazgeçtiğini ve yalnızlığa gömüldüğünü belirtir; Günday’ın yalnızlık teması, Kayra’nın varoluşsal boşluğunu derinleştirir. “Rüzgâr hızlanmıştı. Dalgaların sahili tokatlama sesini duymuyor ama tahmin ediyordum. Ellerim üşüyordu. Titriyordu boşalan zihnim, aç bir çocuk gibi” (Günday, 495) sözleri, dış dünyayla bağının kesildiğini ve zihninin boşaldığını vurgular; yazarın sert dili, bu tükenmişliği etkili bir şekilde yansıtır. “Kâğıdı alıp dizime yasladım. Ve üzerine, son hatırladıklarımı da karaladıktan sonra karanlığa aldırmadan, sıra geldi zihnimi hâlâ ayakta tutan üç kelimeye. Onlar da telaffuz edildiği zaman tek bir Kayra kalmayacak geriye... Hem yazıyorum, hem söylüyorum yüksek sesle: ‘Hiçbir şey yok!’” (Günday,496) alıntısı, Günday’ın kaotik yapısının Kayra’nın varoluşsal çatışmasını –hayatla bağını yitirip boşluğa teslim oluşunu– nasıl sonlandırdığını gösterir. Yeraltı edebiyatının unsurları, Kayra’nın bu yolculuğunu yalnızlık ve tükenmişlik çatışmalarıyla yansıtır

2.2 Kinyas’ın Yolu

Hakan Günday’ın Kinyas ve Kayra romanında, yeraltı edebiyatı unsurları, Kinyas’ın Varoluşsal çatışmalarını yalnızlık, kaos ve yeniden inşa arayışı üzerinden yansıtır. “Kinyas, Kayra ve Hayat”ta ortak bir kopuş yaşayan iki karakterin yolları, Kinyas’ın ani ayrılışıyla ayrılır; bu, Kayra’ya bıraktığı “Gidiyorum” (Günday, 489) notuyla başlar. “Kinyas bir daha asla geri dönmeyecekti. ‘Gidiyorum ’ derken Ö’lüyorum, gelmeyeceğim ’demek istiyordu” Kayra’nın algısında bu ayrılığın kesinliğini gösterir. Ancak Kinyas için bu, fiziksel bir ölümden çok, ortak geçmişten kopuş ve yalnız bir yola giriştir. “Aslında elbet bir gün gerçekleşecekti ayrılığımız. Er ya da geç ayrılacaktı hayatlarımız. Ama böyle olmasını beklemiyordum. Çünkü bana sadece sinirlenip gitmiş olması fazlasıyla insanî ve safçaydı” (Günday, 489) ifadesi, Kayra’nın şaşkınlığını yansıtırken, Kinyas’ın bu kararı öfke ve bıkkınlıkla aldığını ima eder. “El yazısının düzgünlüğü yazdığı kelimeyi her açıdan ne kadar ciddiye aldığını gösteriyordu” (Günday, 489) alıntısı, Günday’ın sert dilinin Kinyas’ın kararlılığını nasıl

vurguladığını gösterir. Yeraltı edebiyatının kaotik anlatımı, bu ayrılıştta Kinyas'ın varoluşsal çatışmasını –geçmişle bağını kesip yalnız bir başlangıç yapma isteğini– yansıtır ve onu yeni bir yola sürükler.

Kinyas'ın Kayra'dan sonraki hayatı, yeraltı edebiyatı unsurlarının varoluşsal çatışmalarını kaos ve düzen arayışı arasında bir dengeyle yansıttığı bir döneme evrilir. Kayra'yı terk ettikten sonra, “Eşyalarımı topladım. Kinyas'ın yazdıklarını kendi yazılarımın yanına koyup çıktım otelden. Arabaya binip gitmeye başladım. Gölbaşı'na doğru çıktım” (Günday, 489) alıntısı, Kinyas'ın fiziksel ve zihinsel bir yolculuğa yani aslında yeni bir başlangıç arayışına başladığını gösterir; Günday'ın kaotik anlatımı, bu hareketi plansız ve ani bir kaçış olarak sunar. Ancak bu kaçış, yalnızca bir başka kaosa değil, bir düzen kurma çabasına dönüşür. Kendini bile bile HIV hastalıklı bir kadınla birlikte olan ve aslında uzun yollu bir intihar girişiminde bulunmuş bir karakterin tekrardan hayata tutunmaya çalışmasını ele alır. “Modern hayatın piyonlarından biri haline gelmiştim. Ve kendimi iyi hissediyordum. En önemlisi, arabamın torpido gözündeki şarjlı bir traş makinesi vardı artık!” (Sayfa 501) ifadesi, Kinyas'ın kaotik geçmişten sıyrılarak toplumsal bir yaşama geçtiğini belirtir; Günday'ın sert dili, bu dönüşümü ironik bir şekilde vurgular. “Zihnim, bir askerî akademi öğrencisinin dolabı kadar düzenliydi. Aradığım her bilgiyi, her tepkiyi istediğim zaman bulabiliyordum” (Günday, 501) alıntısı, zihinsel bir yeniden yapılanmayı ifade eder; yeraltı edebiyatının yalnızlık teması, burada yerini bir yapı kurma isteğine bırakır. “Babamı tenis oynarken çok seyrettim. Raketi nasıl tuttuğundan servis atarken ayaklarını nereye koyduğuna kadar her hareketini inceledim yıllarca” (Günday, 501) ve “Haftada iki kez yemeğe gitmeye başladım ailemin evine. Annem, hemen hemen düzenli olan bir hayat kurduğum için çok mutluydu” (Günday, 493) sözleri, aileyle yeniden bağ kurduğunu ve geçmişin kaosundan uzaklaştığını gösterir. Günday'ın yapısal tercihi olan sert dil, bu yeni yaşamın altındaki varoluşsal çatışmayı –kaostan düzene geçişteki huzursuzluğu– yansıtır; Kinyas, geçmiş reddetse de, bu düzen arayışı içindeki boşluğu tamamen dolduramaz.

Kinyas'ın hikâyesi, yeraltı edebiyatı unsurlarının varoluşsal çatışmalarını bir yeniden doğuş ve belirsiz bir sonla yansıttığı bir kapanışa ulaşır. “Dolayısıyla yazılarımdan kurtulmam gerektiğini düşünmeye başladım. Hepsini çöpe atmak en kolayıydı. Ancak defalarca okuduğum bazı sayfalarda, Kayra ismindeki kişinin beni ne denli etkilediğini fark ettim” (Günday, 502) alıntısı, Günday'ın kaotik anlatımının Kinyas'ın geçmişle yüzleşme çabasını nasıl öne çıkardığını gösterir; bu, varoluşsal bir hesaplaşmadır. “Ve o an içimde bir kızgınlık doğdu. İşlerini zamanında bitiremeyen şoförlere duyduğum, başarılı olabilecekken yeteneklerini harcayanlara duyduğum türden bir kızgınlık” (Günday,502) ifadesi, öfkesinin Kayra'ya değil, geçmişin ağırlığına yöneldiğini belirtir. “Melis'le evlenmem gerektiğini düşünüyordu konuştuğum herkes. Tabii Melis de. Ama ben yorgundum. Uyumak istiyordum. Sadece uyumak” (Günday, 496) alıntısı, yeni hayatındaki yorgunluğu ve huzursuzluğu değil aslında geçmişinden ne denli tiksindiğini yansıtır; Günday'ın sert dili, bu yorgunluğun geçmişinin varoluşuna dair bir tükenmişlikten geldiğini ima eder. “Son bir hamle gerekiyordu. Sadece bir tane. Ve daha sonra Kinyas'ın kaçacak yeri kalmayacaktı” (Günday, 501) ve “Kayra'ya bütün yazdıklarımı yollamaya karar verdim. İki nedenden dolayı... Birincisi, bana ne büyük gözyaşları döktürdüğünü görüp suçluluk duyması. İkincisiyse seçtiği yolun bir çıkmaz sokak olduğunu anlayıp hayata dönmesi gerektiğini⁵ anlaması” (Günday, 502) ifadeleri, Kinyas'ın geçmişini kapatıp Kayra'yı etkileme isteğini gösterir; yeraltı edebiyatının yalnızlık teması, bu son hamlede bir bağ kurma çabasına dönüşür. Ancak, “HIV'den daha ölümcül bir hastalığı vardı bu adamın. Üzüntü. Çok üzgündü. Hep öyle olacaktı” (Günday,495) alıntısı, Kayra'nın ailesiyle karşılaşmasında Kinyas'ın kendi hastalığı ve geçmişleriyle yüzleştiğini belirtir; Günday'ın sert dili, bu yüzleşmenin varoluşsal boşluğunu derinleştirir çünkü aslında iki karakterin yaşadığı yasadışı ve umarsız hayatları devam ederken hiçbir şey demeden terkettikleri sevecen ailelerinin hayatları da olması gerektiği gibi devam ediyordur ve Kinyas Kayra'nın ailesiyle karşılaşır.“Hayat benimle aynı yönde akıyordu” (Günday, 493) ifadesi ise, hikâyesinin belirsiz bir iyimserlikle sonlandığını ima eder; yeraltı edebiyatı

unsurları, Kinyas'ın kaostan düzene geçişindeki çatışmayı ve bu düzenin altındaki huzursuzluğu yansıtır.Çünkü karakter her ne kadar topluma tekrar adapte olabildiğini zannetse de geçmişi hiçbir zaman peşini bırakmayacaktır çünkü insanların asla hiçbir şeyi unutmadığını ve affetmediğini düşünür.

3. Sonuç

Hakan Günday'ın Kinyas ve Kayra romanı, yeraltı edebiyatının normları reddeden, kaotik ve anti-kahraman odaklı yapısını Türkçeye taşıyarak, bireyin modern hayatla ve kendisiyle çatışmasını çarpıcı bir şekilde ortaya koyan bir eser olarak öne çıkar. Bu çalışma, “Hakan Günday'ın Kinyas ve Kayra romanında yeraltı edebiyatı unsurları, karakterlerin varoluşsal çatışmalarını nasıl yansıtır?” sorusunu rehber edinerek, romanın dilini, temalarını ve karakterlerini analiz etmiş ve yeraltı edebiyatının temel özelliklerinin –toplumsal düzenin reddi, karanlık temalar ve nihilist bir duruş– Kinyas ve Kayra'nın hayatla ilişkilerinde ve bireysel yollarında nasıl bir rol oynadığını incelemiştir. Üç gelişme bölümü boyunca yapılan analizler, bu unsurların, karakterlerin varoluşsal çatışmalarını

–hayatın anlamsızlığına karşı geliştirdikleri farklı tepkileri ve bu tepkilerin nihai sonuçlarını– nasıl şekillendirdiğini göstermiştir. Kinyas ve Kayra, yalnızca bir suç ve yolculuk öyküsü değil, modern insanın nihilizmle şekillenen varoluşsal krizini yansıtan derin bir metindir; bu bağlamda, Günday'ın eseri, Türk edebiyatında yeraltı edebiyatının özgün ve güçlü bir temsilcisi olarak yerini almıştır.

İlk bölüm, “Kinyas, Kayra ve Hayat”, iki karakterin hayatla ortak kopuşunu ve dostluklarının çatışmalı doğasını ele alarak, yeraltı edebiyatının norm reddi ve kaotik yapısının onların varoluşsal boşluklarını nasıl beslediğini ortaya koymuştur. Bu bölümde, Abidjan'daki suç dolu günler ve suskunlukla dolu anlar, modern hayatın sunduğu düzeni hiçe sayan bir isyanı ve bu isyanın dostluklarındaki gerilimle nasıl iç içe geçtiğini göstermiştir. İkinci bölüm, “Kayra'nın Yolu”, Kayra'nın ani bir şokla başlayan bireysel yolculuğunu ve bu yolculuğun pasif nihilizmle yalnız bir sona evrilmesini incelemiştir. “Oturdum yatağa, midemde küçük bir bulanıklıkla” ifadesiyle başlayan

şok, Kayra'nın yalnızlığını bir "eşsiz heykel" olarak tanımlamasına yol açarken, "Hiçbir şey yok!" sözü ile kapanan hikâyesi, yeraltı edebiyatının izole anti-kahraman temasını çarpıcı bir şekilde yansıtır. Üçüncü bölüm, "Kinyas'ın Yolu", Kinyas'ın ayrılış sonrası serüvenini ve Tolga olarak yeniden doğuşunu analiz ederek, onun aktif nihilizminin ve suçla dolu geçmişinin varoluşsal bir dönüşümle nasıl sonuçlandığını ortaya koymuştur. Bu üçlü yapı, yeraltı edebiyatının, karakterlerin hayatla bağlarını kopararak onları farklı varoluşsal sonuçlara götürdüğünü açıkça sergiler.

Kayra'nın hikâyesi, özellikle "Kayra'nın Yolu" bölümünde detaylıca işlendiği üzere, yeraltı edebiyatının pasif nihilizm ve izolasyon temalarını güçlü bir şekilde yansıtır. Ani şokla başlayan bu yol, "Sonsuz yalnızlığım eşsiz bir heykeldi artık" ifadesiyle Kayra'nın varoluşsal yalnızlığını somutlaştırırken, Anita ile geçirdiği son gecede "Elimde tutup kaldırdı... bir gözyaşı gördüm" gibi anlar, fiziksel ve zihinsel çöküşünü gözler önüne serer. Hikâyesinin sonu, "Kâğıdı alıp dizime yasladım" ve "Hiçbir şey yok!" ile tamamlanarak, onun hayatla bağını tamamen kopardığını ve nihilist bir boşlukta kaybolduğunu ilan eder. Bu son, yeraltı edebiyatının anti-kahramanlarının sıkça karşılaştığı izole ve anlamsız bir kapanışı temsil eder; Kayra, kaosu yaratmak yerine, kaosu içinde kaybolmayı seçer. Öte yandan, Kinyas'ın yolu, aktif bir reddediş ve dönüşümle şekillenirken, Kayra'nın pasif teslimiyeti, yeraltı edebiyatının bireylerin varoluşsal çatışmalarına sunduğu farklı tepkileri gözler önüne serer. Bu karşıtlık, romanın tematik zenginliğini ve yeraltı edebiyatının esnekliğini ortaya koyar.

Kinyas ve Kayra'nın Türk edebiyatındaki yeri, Günday'ın yeraltı edebiyatını Türkçeye özgü bir bağlamda yeniden yorumlama başarısıyla belirginleşir. Roman, Dostoyevski'nin içsel kaosunu, Bukowski'nin çığ gerçekçiliğini ve Palahniuk'un modern eleştirisini Türk kültürüne uyarlayarak, evrensel bir türü yerel bir sesle buluşturur. Günday'ın keskin dili ve kaotik anlatımı, Türk edebiyatında daha önce az görülen bir üslup sunarken, Kinyas ve Kayra'nın suçla dolu dünyası, modern Türk toplumunun kenarında yaşayan bireylerin varoluşsal krizlerini yansıtır. Bu eser, Türk edebiyatında yeraltı edebiyatının bir başlangıç noktası olarak görülebilir; zira, Günday'ın genç yaşta yazdığı bu roman, sonraki eserlerinde de sürdüreceği cesur ve normları yıkan tarzının temelini

atmıştır. Yeraltı edebiyatının Türkçedeki gelişimine katkısı, özellikle anti-kahramanların ve nihilizmin işlenişindeki özgünlükle dikkat çeker; Kinyas ve Kayra, toplumun dışında kalan bireylerin sesi olarak, Türk okurlarını rahatsız eden ve düşündüren bir deneyim sunar.

Sonuç olarak, Kinyas ve Kayra, yeraltı edebiyatı unsurlarının, karakterlerin varoluşsal çatışmalarını yansıtmadaki gücünü ortaya koyan bir eserdir. “Kinyas, Kayra ve Hayat”ta ortak kopuş, “Kayra’nın Yolu”nda pasif nihilizm ve “Kinyas’ın Yolu”nda aktif dönüşüm, bu unsurların farklı biçimlerini sergiler. Kayra’nın “Hiçbir şey yok!” ile biten yolculuğu, yeraltı edebiyatının yalnız ve nihilist sonunu temsil ederken, Kinyas’ın serüveni, bu türün yıkıcı enerjisini vurgular. Günday, bu iki karakter üzerinden, modern hayatın anlamsızlığına karşı bireyin tepkilerini çeşitlendirerek, yeraltı edebiyatının evrensel temalarını Türkçeye özgü bir derinlikle işler. Böylece, Kinyas ve Kayra, Türk edebiyatında yeraltı edebiyatının sınırlarını genişleten ve bireyin varoluşsal krizini cesurca ele alan bir başyapıt olarak değerlendirilebilir. Bu roman, hem Türk edebiyatındaki yerini sağlamlaştırır hem de yeraltı edebiyatının küresel mirasına katkıda bulunur.

Kaynakça

Günday, H. (2000). Kinyas ve Kayra. Doğan Kitap.

Başkan, Ö. (2019). Yeraltı edebiyatının Türkiye’deki yansımaları: Hakan Günday örneği. Türk Edebiyatı Araştırmaları Dergisi, 6(2), 145–162. <https://doi.org>

Şahin, B. (2017). Varoluşçuluk ve edebiyatta yeraltı teması: Hakan Günday’ın eserlerinde bireysel çatışmalar. Edebiyat ve Eleştiri Dergisi, 4(1), 78–94.

Yıldız, A. (2021). Modern Türk edebiyatında marjinal karakterlerin temsili: Kinyas ve Kayra'da varoluşsal arayış. Edebi İncelemeler Dergisi, 9(3), 205–223.